

UČITELÉ JAKO TVŮRCI VZDĚLÁVACÍCH VIDEÍ NA YOUTUBE, NETNOGRAFICKÁ STUDIE

Klára Holíková

Klíčová slova: online video, učitel, případová studie, netnografie

V rámci příspěvku budou představeny výsledky a metodologie netnografické vícepřípadové studie zaměřené na učitele tvořící vzdělávací online videa na YouTube. Cílem studie je popsat působení učitelů tvořících vzdělávací videa na serveru YouTube. Jedná se o pojetí tvorby vzdělávacích online videí a komunikaci učitele s recipienty v prostředí YouTube. Dalším cílem je uvedení působení učitelů na YouTube do souvislosti s jejich sebepojetím v prostředí YouTube.

Internetové video portály jako YouTube.com již nejsou zaměřené jen na zábavu, ale jsou i prostorem pro vzdělávání (Fralinger, B., & Owens, R., 2011). K masovému užívání videa ve vzdělávání dochází díky vývoji audiovizuálních technologií v poslední dekádě. Rozvoj technologií přináší zvýšení dostupnosti nahrávacích a přehrávacích zařízení běžným uživatelům, zvláště díky klesající technické i ekonomické náročnosti (srov. Snelson & Perkins, 2009, Greenberg & Zanetis, 2012).

Vzdělávací online video je audiovizuální soubor distribuovaný a recipovaný prostřednictvím internetu za využití informačních a komunikačních technologií (McGarr, 2009). Vzdělávací video zastává, mimo zábavné či informační, dominantně vzdělávací funkci, která je v souladu s aktuálními vzdělávacími potřebami společnosti (Průcha, 2001, s. 299).

Pro studii je užito kvalitativní metodologie, konkrétně designu vícepřípadové studie explorativního charakteru dle Mareše (2015). Strategií případové studie dle Yina (2003) je zkoumání v reálném kontextu. Proto vychází metodologie z netnografického diskurzu podle Kozinette (2010), ve kterém jsou využívány etnografické postupy pro výzkum dějů odehrávajících se v kyberprostoru. Zdrojem dat je komunikace zprostředkovaná ICT a hloubkové rozhovory s učiteli. Veškerá získaná data byla zpracována v softwaru Atlas.ti prostřednictvím kvalitativní analýzy dle Stake (2013).

Výsledkem netnografické vícepřípadové studie je popis působení učitelů tvořících vzdělávací videa na serveru YouTube a jejich sebepojetí v prostředí YouTube. Hlavním přínosem je propojení sebepojetí učitelů s jejich pojetím tvorby vzdělávacích online videí a komunikace s recipienty. Pojetí tvorby vzdělávacích videí učiteli je ovlivněno osobností učitele a jeho motivací

k tvorbě videí. Z rozhovorů z učiteli plyne, že je pro jejich sebepojetí charakteristická inklinace k roli učitele, nikoli youtubera.

Bibliografie

Fralinger, B., & Owens, R. (2011). You Tube As A Learning Tool. *Journal of College Teaching & Learning* (TLC), 6(8), 15-28.

Greenberg, A; Zanetis, J. (2012). *The Impact of Broadcast and Streaming Video in Education*. Cisco System.

Kozinets, R. V. (2010). *Netnography: doing ethnographic research online*. Los Angeles; London: Sage.

Mareš, J. (2015). Tvorba případových studií pro výzkumné účely. *Pedagogika*, 65(2), 113-142.

Snelson, C.; Perkins R. (2009). From Silent Film to YouTube™: Tracing the Historical Roots of Motion Picture Technologies in Education. *Journal of Visual Literacy* 28(1), 1-27.

Stake, R. E. (2013). *Multiple case study analysis*. Guilford Press.

Yin, R. K., & Campbell, D. T. (2003). *Case Study Research: Design and Methods* Thousand Oaks Sage Publications. Politics of Education Association Bulletin.